

ETICKÝ KÓDEX

pedagogických zamestnancov Strednej odbornej škola obchodu a služieb v Martine

PREAMBULA

Etický kódex pedagogického zamestnanca / ďalej len PZ / SOŠ obchodu a služieb v Martine je zameraný na všetkých PZ, ktorí sa zúčastňujú procesu výchovy a vzdelávania.

Výkon pracovnej činnosti podľa zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov má **nespochybniteľný etický rozmer** v podobe ochrany najvyšších ľudských hodnôt, dôstojnosti človeka a slobody na ceste za vzdelaním v duchu demokratických a kultúrnych princípov.

Etický kódex zaväzuje každého PZ, aby dbal na dôstojnosť svojho postavenia v škole alebo v školskom zariadení, komunite a v spoločnosti. Cieľom etického kódexu je poskytnúť normatívny rámec správania sa PZ a obsahom kódexu sú základné morálne princípy, ktoré by mal dodržiavať vo vzťahu k sebe, ku kolegom, k žiakom, k rodičom, k zákonným zástupcom a k verejnosti. Akceptovanie etického kódexu PZ znamená prijatie osobného morálneho záväzku pri výkone pracovnej činnosti.

Každý PZ je morálnou a odbornou autoritou, ale aj pomocníkom a sprievodcom žiakov pri ich výchove a vzdelávaní. Morálne kvality PZ a schopnosť riešiť etické problémy predstavujú jeden z kľúčových atribútov úspešného výkonu pracovnej činnosti. Zmyslom etického kódexu je podporovať pozitívnu pracovnú motiváciu PZ vychovávať a vzdelávať žiakov ako osobnosti, ktoré si nájdu nielen uplatnenie na trhu práce, ale budú aj morálne vyspelými bytosťami so zvnútornenými etickými normami a hodnotami.

Etický kódex predstavuje súhrn základných hodnôt, princípov, pravidiel správania sa, práv a povinností PZ SOŠ obchodu a služieb v Martine, ktorých dodržiavanie je základným predpokladom pre naplnenie cieľov a hodnôt školy a ktoré sa každý PZ školy zaväzuje pri výkone svojej profesie dodržiavať.

Článok 1

Vzťah PZ k sebe samému a k výkonu pracovnej činnosti

1. PZ má úprimný a pozitívny vzťah k sebe samému a na základe etického zmýšľania a konania rozvíja osobnú identitu a morálnu integritu, čo je predpokladom jeho plnohodnotnej profesijnej realizácie a tým sa stáva vzorom pre spoločnosť i žiakov školy.
2. PZ disponuje pri výkone pracovnej činnosti slobodou voľby, ale zároveň aj zodpovednosťou v zmysle etického pôsobenia v školskej praxi. Správa sa v súlade s právnymi predpismi a predpismi súvisiacimi s výkonom jeho pracovnej činnosti.

3. PZ formou celoživotného vzdelávania kultivuje svoju osobnosť a vie žiaducim spôsobom odovzdávať vedomosti a zručnosti vo výchovno-vzdelávacom procese. Je morálnou a odbornou autoritou.
4. PZ sa usiluje o prezentovanie kolegiality v pracovnom prostredí. Neorientuje sa iba na výkon pracovnej činnosti, ale je iniciátorom utvárania spolupracujúceho školského spoločenstva, buduje pozitívnu klímu na pracovisku a aj vo styku s verejnosťou.
5. PZ je vo výchovno-vzdelávacom procese nositeľom ľudskosti a kompetentnosti, v hodnotiacom prístupe je objektívny a spravodlivý. V sociálnych a profesijných vzťahoch je otvorený a pravdivý, pri osobných stretnutiach dodržiava princípy etickej komunikácie. Je asertívny, ľudský, komunikatívny, pracuje pre prospech kolektívu školy.

Článok 2

Vzťah PZ a žiak

1. PZ rešpektuje žiaka ako rovnocenného partnera. Vzťah PZ a žiaka je postavený na vzájomnej úcte a pochopení.
2. PZ sa správa k žiakom úctivo, neuráža, neironizuje, vedome ani nevedome neubližuje. Ak sa tak náhodou stane, bezodkladne uskutoční nápravu. Netoleruje šikanovanie, diskrimináciu, predsudky, extrémizmus či iné negatívne prejavy správania.
3. PZ nikdy neposudzuje žiakov na základe ich pohlavia, farby pleti, náboženského presvedčenia, neberie do úvahy národný alebo sociálny pôvod, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho z týchto dôvodov nepoškodzuje, neznevýhodňuje, ale ani nezvýhodňuje. Hodnotí len na základe výkonov a výsledkov práce žiakov.
4. PZ spoluvytvára bezpečné, príjemné prostredie, ochraňuje žiakov pred ohrozením a pred situáciami ohrozujúcimi bezpečnosť pri vyučovaní.
5. PZ je povinný zrozumiteľne, primerane a v súlade splatnými pedagogickými dokumentmi žiaka vzdelávať a vychovávať, vytvára optimálne podmienky pre vzdelávanie každého žiaka. Je si vedomý, že jeho prvou úlohou je naučiť žiakov počas vyučovacieho procesu čo najviac tak, aby mal žiak po vyučovaní viac voľného času pre rozvoj vlastnej osobnosti. Podáva žiakom pravdivé a objektívne poznatky, ktoré ich vedú k samostatnému uvažovaniu a kritickému mysleniu, k vnútornému rozvoju a sebaúcte;
6. PZ vedie svojich žiakov k samostatnosti a kritickému mysleniu, umožňuje žiakom vyjadrovať svoje názory, rešpektuje, chápe a akceptuje osobnosť žiaka. Uplatňuje individuálny prístup a u každého žiaka sa snaží rozvíjať jeho špecifické schopnosti a talent. Nepoukazuje na nedostatky, vyzdvihuje klady a prednosti žiaka. Podporuje jeho rozvoj.
7. PZ sa snaží o komplexný rozvoj osobnosti každého žiaka, uplatňuje individuálny prístup pri špecifických vzdelávacích a výchovných potrebách žiaka.
8. PZ sa snaží, aby každý žiak zažil pocit úspechu, uvedomuje si, že každý človek je jedinečná osobnosť schopná pozitívneho vývoja a môže byť v niečom lepší ako iní.
9. PZ zámerne neobjavuje nevedomosti žiakov, ale uľahčuje im učenie sa.
10. PZ neustále dohliada na slušné správanie sa žiakov, upozorňuje ich na nevhodné správanie, žiaka telesne netrestá. Z konkrétnych situácií vyvodzuje závery a snaží sa, aby sa z nich poučili aj iní žiaci. Neuvádza ich ako odstrašujúce prípady a negatívne príklady. Využíva pozitívnu motiváciu.
11. PZ má právo aj povinnosť dohliadať na zdravý fyzický a mentálny vývoj žiaka a

v prípade jeho ohrozenia bezodkladne na to upozorniť. Spolupracuje a informuje zákonného zástupcu žiaka, triedneho učiteľa a riaditeľku školy o vzdelávacích a výchovných výsledkoch žiaka, náhlych zmenách v prospechu a správaní.

12. PZ neposkytuje informácie o žiakoch na neprofesionálne účely.

Článok 3

Vzťah PZ rodič alebo zákonný zástupca

1. PZ je ústretový v rozvoji spolupráce školy s rodinou, rešpektuje úlohu a zodpovednosť rodičov vo výchove ich detí a usiluje sa o spoluprácu s nimi tak, aby výchovné pôsobenie bolo pokiaľ možno jednotné a v prospech žiaka. Poskytuje im súčinnosť pri výchove.

Vzťah PZ a rodiča / zákonného zástupcu musí byť vždy obojstranný, korektný a založený na dôvere a vzájomnom rešpekte.

2. PZ získava informácie o žiakoch a ich rodinnom zázemí len v rozsahu nevyhnutnom a považuje ich za mimoriadne dôverné, zaobchádza s nimi zodpovedne a chráni tak osobnú dôstojnosť žiakov a členov ich rodín.

Získané informácie nešíri, nezneužíva ani nevyužíva pre svoj prospech.

3. PZ pravdivo, pravidelne informuje rodičov o výchovno-vzdelávacích úspechoch a neúspechoch žiaka, ťažkostiach a prípadných rizikách, ktoré môžu nastať. Ak je to potrebné, prekonzultuje s nimi formu pomoci a spoločný výchovný postup.

Po dohode alebo na požiadanie v stanovenom čase, poskytne konzultácie ohľadom výchovno-vzdelávacieho procesu rodičom, resp. zákonným zástupcom žiaka.

4. PZ spolupracuje s rodičmi či zákonnými zástupcami žiakov aj za účelom zlepšenia programu školy a propagácie vzdelávania žiakov.

5. PZ za žiadnych okolností nesmie zastrašovať žiaka a vydierať priamo či nepriamo rodičov či zákonných zástupcov žiaka.

6. Ak si plnoletý žiak nepraje, aby učiteľ informoval rodičov, PZ toto rešpektuje, ale musí to oznámiť rodičom.

Článok 4

Vzájomné vzťahy, spolupráca medzi PZ, vzťah k verejnosti

1. PZ aktívne, profesionálne a empaticky vstupuje do procesov tvorby klímy v škole alebo školskom zariadení tak, aby sa etablovali ako otvorený a bezpečný priestor v komunikácii s mimoškolskými organizáciami a s verejnosťou.

Chápe, že dobrá klíma v škole je základom kvalitnej práce a úspešného výchovno-vzdelávacieho procesu.

Ctí zásady demokracie a rovnosti vo vzťahu k ostatným PZ.

2. PZ svojím správaním aj mimo pracovnej doby a mimo pracoviska šíria dobré meno školy.

3 PZ sa k sebe správajú za každých okolností korektne a zdvorilo, rešpektujú právo na iný názor.

4. PZ spolupracuje pri výchove a vzdelávaní žiaka s ostatnými kolegami. Požiada iného PZ, prípadne iného odborníka o konzultáciu vždy, keď si to vyžaduje záujem žiaka a okolnosti.

Nepreferuje svoj predmet, nezasahuje do kompetencií a rozhodnutí kolegov.

5. Mimoriadne dôležitá je spolupráca triedneho učiteľa a majstrov odborného výcviku.

Títo PZ pravidelne konzultujú situáciu vo výchovno-vzdelávacom procese, ich rozhodnutia sú jednotné, zohľadňujúce názor oboch strán.

Pravidelne si poskytujú informácie, nevyhnutné k práci, problémy riešia spoločne.

6. PZ sa snažia vyvinúť maximálne úsilie, aby predišli prípadným nezhodám, konfliktom alebo nedorozumeniam medzi nimi, žiakmi alebo ich zákonnými zástupcami.

7. PZ zásadne nekritizuje a ani žiadnym iným spôsobom neznevažuje a nezľahčuje prácu iných učiteľov pred inými učiteľmi, žiakmi, ich rodičmi či zákonnými zástupcami, nepedagogickými zamestnancami a mimo školy.

8. PZ neprezrádza informácie o kolegoch získaných v priebehu profesijnej služby, pokiaľ to neslúži profesijnému účelu alebo to nevyžaduje legislatíva. Vedome nefalšuje tvrdenia o kolegoch a nerozširuje o nich nepravdivé a zlomyseľné poznámky, pestuje vzájomnú kolegiálnu, profesionalitu, úctu, hrdosť na svoje poslanie.

9. Ak je ale PZ svedkom neodbornosti kolegu, jeho nesprávneho či nespravodlivého správania, diskriminácie či iného negatívneho javu / pokiaľ je možné to objektívne posúdiť /, snaží sa najprv kolegu na tento problém upozorniť. Ak nenastane zlepšenie, informuje o tom vedenie školy.

Vzniknuté problémy rieši vecne, bez emócií a na profesionálnej úrovni.

Článok 5

Ostatné a záverečné ustanovenia

Etický kódex PZ SOŠ obchodu a služieb v Martine je významným regulátorom riadenia kvality školy.

Nerešpektovanie a porušenie etického kódexu narúša vzájomnú dôveru školy a verejnosti v pedagogických zamestnancov.

Zamestnávateľ je povinný oboznámiť s etickým kódexom všetkých pedagogických zamestnancov školy.